

UDVARHELYI HIRADÓ

SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor. fél évre 4 kor. negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 16 fil. — Községek-, körjegyzők- és tanítóknak
egész évre 6 kor. — Megjelen hetenként egyszer, vasárnap.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

Becsek Aladár.

Főmunkatárs: **Cs. Szabó Kálmán.**

Hirdetések a legolcsóbban számíttatnak. A bélyeg díj
külön minden beiktatásnál 60 fil. Nyilttér sora 50. fil.
A hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

Megélhetési viszonyok.

Lassan-lassan türhetetlenné kezd lenni a szegény ember sorsa. A folyton fokozódó drágaság mindig több és több életszükséglet kielégítését vonja meg tőle. A hus, a liszt, a tojás enormis drága volt eddig is; mostanában drágult meg a fa; ma pedig a gyertya, a szappan és a petroleum újabb megdrágulásáról hallunk hirt. Az élet drágább, a kereset pedig kevesebb lesz. Az ipari pangás, a vállalkozási szellem letörése, a válságyszerűen megszűkült pénzviszonyok mindig több és több embertől vonják el a megszokott keresetet. Így szorul a város népe két malomkö közé, a melyek a tulnyomó részre a nyomort, a nélkülözést hozzák meg. Városunk lakosságának igen nagy része ma éheznek és fáznak és pedig, ne higyük, nemcsak az a rész, a melyet az utcán látunk fásult arczzal rongyosan kóborolni, hanem igen sokan azok közül is, kik szép, rendes lakással bírnak és a jólét külszínét állásuknál, társadalmi pozíciójuknál fogva megőrizni kötelesek. A társadalom ma egy nyomorgó társadalom, amely a nélkülözésnek, a bizonytalan gazdasági létnek végtelen változatait volna képes feltárni annak, a ki beható tanulmánya tárgyává akarná tenni e külszínre épített, cifraságokkal takart szegénységű város belső életét. De a legszomorubb tapasztalata, legvigasztalanabb konkluziója a tanulmányozónak az volna, hogy ezen a nagy, általános nyomoron és nélkülözésen — nem is lehet segíteni.

A kereseti viszonyok megjavítása és a megélhetés olcsóbbá tétele: ez volna a két panacea, amelylyel a nagy embertömeg szánandó helyzetét orvosolni lehetni. De hát kinek áll ez módjában? A kereseti viszonyok állapota Magyar-

országon egyes-egyedül a külföldi tőkétől függ. Most pedig a külföldi tőke elhúzódik ettől az amugy is tulterhelt országtól, mert máshol, távol világrészekben kedvezőbb elhelyezést talál. Most tűnik ki, hogy sokat hirdetett gazdasági fejlődésünk és haladásunk csak látszat, mert gazdasági életünk szabályozása nincs a magunk kezében, e nélkül pedig minden haladás és minden fejlődés üres, efemer dolog, amelyet minden perczen megszüntethet a külföldi tőkésnek megváltozó spekulációja vagy szeszélye. Valóban, Magyarország most arra a szégyenteljes szerepre van utalva, hogy lesse a külföldi pénzviszonyok esetleges megduzzadását, amikor majd neki is jut egy kis morzsa, amelyen tovább tengethesse ezt a „fényes“ gazdasági életet.

A másik eszköz: a megélhetés olcsóbbá tétele, szintén nincs a mi kezünkben. Azt az anomáliát, hogy ebben a kenyértermő, állattenyésztő országban az élelmiszerek olyan méregdrágák, csak az magyarázza meg, hogy nálunk kényszer-export van. Nem a fölöslegét adja ám oda ez az ország a külföldnek, hanem azt, amit a szájától kénytelen elvonni. Egyoldalú gazdasági állapotunk mellett nincs mivel mással fizetnünk adósságaink, kamatait és az importált iparcikkeket, mint buzánkkal, lisztünkkel, marhánkkal. Jut-e a magyar népnek ezekből, az mellékes, de a külföldnek jutni kell. Harmadéve majd, hogy éhínség nem volt ebben az országban, mégis több millió métermázsa buzát exportáltunk. Így vagyunk egyéb nyersterményeinkkel is. Innen van, hogy a Kánaán a fővárosát éhezni hagyja, mert Ausztriát kell élelmeznie.

Nincs más mód, mint arra bizni a kibontakozást, amit a tudósok a „közgazdasági élet automatikus működésének“ neveznek, amit rövi-

den magyarul e szóval fejezhetünk ki: kikoplálás. Gazdasági lekötöttségünkben kormányának, törvényhozásnak kötve van a keze; tehetetlenül áll a tömegnyomorral szemben. Megszoritani a kiadásokat minden téren, lemondani az élet kényelmeiről, szépségeiről, a megmaradt gazdasági csekély erőt egyedül a pusztá lét tengetésére forgítani: ez a sors, amely vármegeyénk lakosságának legnagyobb részére vár.

És a föld népe? Ennek ez már nem ujság, az már beleszokott a koplalásba.

Népiskoláink.

— A székely nép segítése érdekében. —

A napokban azt olvasom, hogy Wlassics miniszter egy New-Yorkban felállítandó magyar iskolának néhány ezer korona segélyt ígért.

Hát ez nagyon szép, méltó a miniszter gondolkozásához, csak fájdalom, nem méltó a mi rettenetes szűkös erszényünkhöz.

Segélyezzük tengerentuli nyelvokoinakat, — mert azokból hazafiak már ugy sem lesznek — itthon pedig ezer meg ezerféle a segítség nélkül szűkölködő nyomor és nélkülözés.

Odaküldjük nagylelkűen filléreinket azoknak, kik már csak nyelvben egyek velünk, kik kozmopolitikus érzelmeknél fogva semmi teherben, bubabban nem tartoznak hozzánk és itthon annyi de annyi a hiány, annyi a szükséglet.

Itt benn várja a minisztert a hazafias munkában az országban és nem a tengeren tul.

Ne telepítsünk addig csángókat be, mig a kivándorlást nem tudjuk meggátolni.

Ne segélyezzünk tengerentuli iskolákat, mig itt egész falvak iskola nélkül vannak.

Ime csak egy kis darabka földet szakítok ki nagy Magyarországból bemutatoul.

A kis Székelyföldről beszélök, e minden kormányok mostoha gyermekéről.

Nem hozom fel a megélhetés szomorú viszo-

A női munka.

A nőkérdés legfontosabb részével, a női munkával, igen érdekes, alapos könyvben foglalkozik dr. Mádáy Sándor Pest vármegye t. szolgabírája. Könyvének minden része világos képet nyújt a női munka egyes mozzanatairól és arról a harcáról, a melyet a munkára szoruló nők a létért való küzdelemben folytatnak. Mellőzve a száraz tszisztkai adatokat, a melyek számszerint tüntetik föl a dolgozó és kereső nőket, Mádáy könyvéből az alábbiakban közöljük *A nők munkaköre* című részt, mely az egész világot felöleli.

Magyarországon a női uri foglalkozások a következők:

A testi munkák között: az östermelés, mely a kereső nőknek több mint felét, 54 százalékát foglalkoztatja. Itt a nők a könnyebb mezei munkákat végzik, vagy mint a férfiak segítői, vagy mint munkájának kiegészítői szerepelnek. Együttal a mezőgazdasággal kapcsolatos házi munkák is igen sok nőt foglalkoztatnak.

Az ipar, kereskedelem és forgalom mint gyári és háziipari munkásokat, üzleti elárusítókat és kiszolgálókat veszi a nőket igénybe. A fővárosi statisztika kimerítő adatokat tartalmaz a nőknek e téren történt szaporodásáról. Ez a népesedés a kereskedelemben ugyan kisebb volt aránylag, mint a férfiaké, azonban viszont a forgalomban és az iparban óriási módon szárnyalták tul a férfiakat. Mig a nők 1881-ben az összes budapesti ipari népességnek csak

5 százalékát képezték, addig 10 év mulva már 19 százalékot tettek ki és számuk megötszöröződött.

A testi szolgálatot különösen sok nő választja létfontosságú, miután előképzettség híján más foglalkozást nem igen kaphat. Mint cselédek és napszámok működnek e téren, s a főváros területén mindkét minőségben felülmulják számszerint a férfiakat. A szellemi munka terén a nők szaporodása a legutóbbi időben igen nagy, jóllehet a munkakinálat még így sem nyer teljes kielégítést.

A nők által különösen felkarolt foglalkozások közt első sorban a gyorsírást és gépirást említjük. E foglalkozás elterjedésének mérvéből adataink nincsenek, mintán a nők nagyobb térfoglalása az irodákban csakis a jelen évtized második felében, tehát az utolsó népszámlálás után történt. Bankok, ügyvédi irodák, gyárak, üzletek egyaránt óriási számban kezdik a nőket gépirókul és gyorsírókul alkalmazni, sőt e foglalkozás révén a bíróságokhoz és közigazgatási hatóságokhoz is bejutottak dijnoki minőségben, valamint a miniszteriumokba is, a hol irodatisztek lehetnek.

A bizonyos foku szakképzettség kiváló pályák közül a bankokban és váltóüzletekben kezdik újabban a nőket mint pénztárosokat, könyvelőket, levelezőket alkalmazni, mihez nagyszámu kereskedelmi iskola adja meg nekik az előfeltételeket.

E helyen említjük meg egyúttal, hogy 6 év óta építómesteri állást tölt be egy nő (Paulas Erika) Beszterczen.

Különösen jelentékeny a nők száma a postánál, távirdánál, távbeszélőnél és vasutnál, hol az

1898. évben a magyar állam által alkalmazott nők száma 5029 volt.

A magyar államvasutnál 1887. év óta van szabályozva a nők alkalmazása.

A távbeszélőhálózatnál, mely magánigazgatásból visszaváltatván, csak egy év előtt lett a posta- és távirdaigazgatóság alárendelve, a nők kizárólag kezelőnői minőségben vannak alkalmazva. Számuk jelenleg 207. A nők helyzetének javítása céljából minden esetre örvendetes körülmény, hogy a postaigazgatóság az átvétel óta 1899. elejéig máris 12 kezelőnőt ténylegesített a 207 közül (a magánigazgatás idején a kezelőnők mind napi dijasok voltak).

A szellemi munkálkodás terén még különösen a tanügy érdemel figyelmet a női munka szempontjából. Miként a többi pályákon, úgy itt is óriási az álláskeresők száma, úgy hogy a közoktatásügyi magyar királyi miniszter kénytelen volt több óvóniskolát beszüntetni, mert oly nagy számmal jelentkeztek a növendékek, hogy a tanfolyam végeztével nem lehetett őket elhelyezni.

Az óvónők 1896–97-ig 2222-ről 2412-re szaporodtak. Az elemi iskolákban 1897-ben a tanerők szaporodásának 55%-át nők képezik. Hosszabb időre tekintve vissza, hasonló rohamos emelkedést fogunk a tanítónőknél is tapasztalni, mint a postánál.

Ezenkívül még a polgári iskolákban és a felsőbb leányiskolákban képviselnek a nők tekintélyesebb számarányt s az utóbbiakban az abszolút többséget is képezik.

A tanügygyel foglalkozó összes nők száma hazánkban már az 1891-iki népszámlálás idején 8720

nyait, melyek már a nyomorba mentek át, ezuttal csak a népoktatásról beszélek.

Gyászkeretet kellene hogy huzzak e szó körül: *népoktatás* s így aztán a maga nyomorúságában ott állana e fogalom, úgy amint a valóságban tengődik.

Hány székelyföldi falu van teljesen iskola nélkül.

Ugy szól a rendelet, hogy a szomszéd faluba kell küldeni a gyermeket iskolába.

Hát ez így a papiroson szép dolog, de a valóságban rettenetes valami.

Azok a szegény 7—10 éves gyermekek őszi locsban, téli fagyban, záporban, viharban és oly hiányosan öltözve, ahogy szegények vannak, a szomszéd faluba járjanak iskolába.

Ha látom őket megázva, elkéülve a hidegtől, rongyok által alig védve a vihar ellen, bizony megfájdul belé a lelkem!

Hányszor megfagy az a kis kenyér a táskájukban, mit ebédre visznek magukkal és hányszor fagy arcukhoz a kenyér, melyet a nyomor sajtol ki szemükből.

És menniök kell bármilyen időben, ha nem akarják, hogy megbüntessék őket.

Bocsánatot kérek e szomorú képért, de ez a valóság. Az én lelkemen rég sir ez a dolog; egyszer már el kellett mondanom.

Például a mi falunknak (Mosonnak) még soha sem volt iskolája, mióta létezik. Böbbe (ebbe a nyomorúságos szűk faluba) kénytelenek iskolába menni a gyermekek.

A millenniumi iskolák közé falunk is fel volt véve, de az öt év eltelt anélkül, hogy ez az ügy a papirosról lekerült volna. Csak ígéret és papiriskola. A hely megvan hozzá, de csak a hely, egyéb semmi: ez az öt év munkája.

Szomorú haladás ennyi idő alatt!

A bödi tanító, aki kántor is egyszersmind, negyven éve, hogy önfeláldozással, bcsülettel, hazafias irányban tanítja három falu (Böd, Vece, Moson) gyermekeit, anélkül, hogy valaha legkisebb elismerésben részesült volna. Csak most négy éve kapta meg az állami segélyt, azelőtt 130, igen irva és szóval, százharmincz forint fizetésből tengődött. Elég ugy-e? Éhezni lehet mellette eleget.

Be vagyunk élve nemzeti ségi falvak közé és ez a derék ember kulturmissziót teljesít 40 év óta. Bizony mondom, egy kis elismerést jobban megérdemelne e kötelességének hiven megfelelő ember, mint sok más politikai (?) érdeméért kitüntetett egyén.

De hát székelyföldön vagyunk, mely tudjuk, hogy minden kormányok mostoha gyermeke.

Amint eltűrik, hogy nap-nap után százával

volt 28,419 férfi mellett, tehát az akkori tangügyi népesség 23.3%-a.

Végül meg kell még emlékeznünk két új foglalkozásról is, mely a megfelelő egyetemi kiképzés lehetősége folytán szintén nyitva áll a nők előtt: az orvosi hivatás és a gyógyszerészet.

Háztartással hazánkban majdnem 3 $\frac{1}{2}$ millió nő foglalkozik.

Az Ausztriával közösen megszállott *Bosznia és Hercegovinában* a női munka még meglehetősen kezdetleges fokon van. A benszülött nők foglalkozása a háziipar különféle neme, főképp a kötés, szövés s a fejlődő gyáripar a nőket csupán a fonás és szövésben, valamint a dohánygyártásnál alkalmazza inkább. A szellemi munkásnők majdnem kizárólag Ausztriából, csekély része Magyarországból valók. Működési terük az oktatás és az orvostudomány, melyet számos nő gyakorol. A tartományok sajátos viszonyai, nevezetesen a mohamedán vallás tanai, melyek értelmében a nők férfi orvost nem bocsátanak maguk elé, az orvosnők működését különösen jelentőssé és áldásossá, sőt nélkülözhetetlenné teszik.

Angliában (Skóciát és hollandot is beleértve) a női munka nagy szerepet játszik. A nők képességeik érvényesítésére mindig több tért nyernek. 1881—1891. a kereső nők száma 16.7 a kereső férfiak száma ellenben csak 14.6 százalékkal szaporodott.

Az állami hivatalok közül a nők a postánál és távirtdánál vannak nagy számban alkalmazva, szám szerint 25.928-an, úgy, hogy az összes posta- és távirtdanéesség 20.6 százaléka nőkből áll.

A szabad szellemi foglalkozások közül a színiélet, szépirodalom, újságírás terén, továbbá, mint festő, számos nő keresi kenyerét. A tanügy terén a nők száma a férfiakét 94.000-rel mulja felül; Anglia tanítóinak 74 százaléka nő: ezen számmal minden egyéb államot megelőz. Főképp ez elemi iskolai állásokat foglalják el a nők, viszont magasabb tan-

vándoroljon ki kenyeret keresni idegen ég alá, idegen lelketlen, gyűlölködő, magyarfaló népek közé, úgy ne csodálkozzunk, hogy falvaink iskola nélkül tengődnek.

Hanem amíg ekkora a nyomor benn a haza szívében, ne küldjük filléreinket a tengeren tulra! Van itt köny elég letörülni, van itt nyomor elég enyhíteni való!

Az igaz hazafi szívében nemes nagy eszmék születnek és Wlassics miniszter, akit a haza javára már annyi szép gondolat lelkesített, hallgassa meg a székely nép szavát és ne engedje a jóra való igaz fajt elveszni nyomorultán, segély nélkül.

Harmath Lujza.

Ujdonságok.

Megürült mandátum. Mint már említettük *Tibád* Antal országgyűlési képviselő legközelebb a nyugdíjba vonult *Dubraviczky* Elek helyére közigazgatási bírónak fog kinevezettni. A kinevezést már a napokban közlésezi a hivatalos lap, s már most is sokat beszélnek róla az érdekelt körök. *Tibád* elsőrendű közigazgatási kapacitás, volt belügyi államtitkár is, s kinevezését elsőrendű politikai körökben örömmel vették tudomásul. *Tibád* kinevezésével megürül a székelyudvarhelyi körület mandátuma, s talán a kinevezéssel ezideig éppen ezért vártak, bár a kérdéses bírói szék tényleg már hónapokkal ezelőtt, jogilag pedig február 1-eje óta megürült. A mandátumot megszerzte biztosra veszik, hogy *Ugrom* János volt alispán fogja egyhangulag megüyni.

Iparosok fillérestélye. A Polgári önképző-egylet holnapi fillérestélyének műsora ez: *Florián* Ilona, *Benedek* Aladár, *Holstein* Margit szavalnak, Dr. *Kovácsy* Albert felolvas, *Szalay* Béla és *Belle* László monologizál. — Az estély rendezői: *Orbán* Erzs, *Ráduly* Miczi, ifj. *Mészáros* Lajos, *Barkóczy* Dénes.

Hamvazószerda és a Nőegylet fillérestélye. Hushagyó kedd éjjelén, tehát három nap mulva, meghal a Farsang s másnap már itt lesz a böjt első napja, hamvazószerda. Hivatalosan ugyan a farsanggal együtt meg kéne szünnie a mulatozásnak is, ám azéri mégis szólni fog a böjtben a hegedű s meg lesz a sok estének a maga táncmulatsága, bárha hozzás és unalmas felolvasásokkal terhelt is. Az idei farsang hosszú volt, de unalmas, mondják három nap mulva a multságkeresők, a melynek a mamák egyrésze is szomorúan ad igazat. Karneval herczeg bucsuzása azonban alig telik el, s már a böjt első napjára multság van kitűzve: a Nőegylet fillérestélye, melynek kik lesznek rendezői és hogy milyen lesz a programja — ez idő szerint titok. Hamvazó

ügyi állásokból aránylag kevesebbet töltenek be. Nőorvos Angliában 189 van, néhány nő pedig a gyógyszerészetre adta magát.

Ausztriában a kereső nők szintén gyarapodóban vannak s az 1890-iki népszámlálás tanúsága szerint a nőnépességnek több mint fele él keresetből. Az értelmiségi foglalkozások közül a tanítói pályán 14.809 nő van, tehát az összes tanügyi személyzet 26 százaléka. A postánál (250), távirtdánál (630), valamint a vasutnál szintén találunk női alkalmazottakat. A fizikai munka állását jellemzi, hogy daczára az ipari fejlődésnek, a mezőgazdaságban még mindig több nő van alkalmazva, mint férfi.

Az *Egyesült Államok* különös figyelmet érdemelnek a női munka tekintetében, mert az ottani állapotok bár egyrészt nagyon elütők az európai viszonyoktól, másrészt egy fejlettebb társadalmi állapotot tárnak fel, melyet előbb vagy utóbb, de valószínűleg nekünk is meg kell valósítanunk. Sok kérdés, melynek eldöntése felett Európában még vitatkoznak, ott már gyakorlati megoldást talált és alkalmazhatósága kipróbáltatott. A legelső körülmény, amely az amerikai viszonyok megfigyelésénél szemünkbe ötlük, az, hogy míg egyrészt éppen az Egyesült-Államokban nyílik a nőknek legtágasabb tért tehetségeik tetszésszerű érvényesítésére, addig másrészt a női munkásság szerepe számszerint a férfiakéhoz arányitva éppen ott a legkisebb.

Mind e számok csak a szövetségi kormányra vonatkoznak; ezenkívül az egyes államok kormányai még szintén alkalmaznak több helyütt női munkást, így Texasban törvény rendeli, hogy a hivatalok felét nőekkel kell betölteni. Építész 53 van.

A nőorvosok száma 2438, az ügyvédek közt pedig 417 nő van; a metodista felekezetnél a nők papok is lehetnek.

Franciaországban 100 munkás közül 30 nő. A mezőgazdaságból élő nők az e téren foglalkozó

szerda a megbánás napja; amikor is a katolikus egyházi szokás szerint a pap e szavakkal: *Memento quia pulvis es et in pulverem reverteris* (emlékezzél arra, hogy hamu vagy és hamuvá leszel) ellépked a térdhajtó hivek előtt és a megbánás szimbolumával, hamuval hinti be az alázatosan lehajtott fejeket. Azonban még sem lesz olyan szürke a böjt, mint a milyenre neve enged következtetni. Egy néhány kedélyes mulatságra van kilátás, mint például, elsőnek említjük, a Felsőleányiskola márcz. 10-én tartandó estélye is, melyet igen valószínű még mások is fognak követni, s így tehát a mulatnivágók serege nem lesz híjában a társasvigasságok örömeiben.

A régi krajczárosok beváltása. A pénzügyminiszter rendeletileg tudatja, hogy az osztrák értékű egykrajczárosok és fél krajczárosok az állampénztáraknál és az adóhivataloknál teljes névértékükben f. évi június 30-ikáig még mindig beválthatók, f. évi jul. 1-től kezdve 1901. évi június 30-ikáig azonban egy krajczárért csak egy fillért, félkrajczárért félfillért adnak az adóhivatalok.

Ájtatossági gyakorlatok. *Majláth* Gusztáv gróf, erdélyi püspök a héten, f. hó 19., 20., 21., 22. és 23. napjain a székelyudvarhelyi róm. kath. főgymn. és a társintézetek kath. növendékeivel főt. *P. Lollok* Lénárd lázarista atya vezetésével új ájtatossági szent gyakorlatot tartatott. A püspök ur időközben alkalmat vett magának 21-én este 6 órakor nyilvános vecsernye és szentbeszéd tartására a főtemplomban, nemkülönben a megyei kórház betegeinek meglátogatására a megye főnökeinek kíséretében, kiknek házánál tisztelegni is megjelent. A püspök városunkat 23-án d. e. 10 órakor hagyta el áldástól kísérve, hogy hazatérő útjában egyik beteg papját meglátogassa. Az ifjuság lelki gyakorlatait az előkelő és más felekezetű férfiak közül is többen meglátogatták.

Földmívelésügyi m. kir. miniszter az ujszékelyi közbirtokosság részére 10 kat. hold kopárterületnek a mult évben foganatosított sikeres befásításáért — az erdősítés költségeinek fedezésére — 100 korona pénzsegélyt utalványozott s azonkívül az erdősítéshez szükséges csemetemennyiséget a sz-kereszturi m. kir. járási erdőgazdagság kezelése alatt álló állami csemetekertekből teljesen díjmentesen adományozta. A földmívelésügyi m. kir. miniszternek az erdőgazdaság érdekében ismételten tanúsított — és övőre is kilátásba helyezett nemes áldozatkészsége szolgáljon buzdításul mindazoknak, kik az erdővagyon helyes kezelésében a székely nép annyira fontos közigazdasági érdekét látják a jövőre nézve is biztosítandónak.

Emléket az agyagfalvi réten! Ujabbán adakoztak az agyagfalvi réten felállítandó székely emlék

népesség két ötödét teszik ki. Ipparal és kereskedelemmel egyaránt $\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{2}$ millió nő foglalkozik, 1893-ban (a cselédek is belevéve) összesen 4.415,300 nő kereste fizikai munkával kenyerét. Az értelmi pályák terén az állami hivatalok közül a posta, távirtdánál és vasut vannak a nőknek nyitva. A posta- és távirtdánál 1892-ben 8128 nő volt alkalmazva, a vasutnál pedig 15,958. Megjegyzendő, hogy a vasutnál éppen úgy mint nálunk, előnyt adnak a férfihivatalnokok családtagjainak.

Németország kereső lakosságának $\frac{1}{4}$ részét nők teszik ki. 1892—95-ben a kereső férfiak száma 15.96 százalékkal, a kereső nőké azonban 23.64 százalékkal emelkedett. Az ipari népesség, melynek a nők 20.6%-át képezik, nagyobb arányban szaporodott nők, mint férfiak által.

A nők szellemi munkája terén Németország lassabban halad. Az orvosi működés mellett, mely most kezd utat törni magának, ugyszólván a tanügy az egyedüli tért, melyen a nők szellemi képességüket szélesebb körben érvényesíthetik. A férfiakhoz viszonyitva azonban ezen foglalkozás sem jelentékeny. Postánál és távirtdánál is vannak nők. Más szellemi pályán (magánhivatalokat kivéve) vagy egyáltalán nem vagy csak rendkívül csekély számmal szerepelnek. Legujabban megengedtetett nekik a gyógyszerészet.

Olaszország kereső népességének 41 százalékát nők képezik. Ezen arány, mely a többi államokkal összehasonlitva kétségtelenül rendkívüli, világos érv amellet, hogy a női munka kérdésénél nem elvekel, hanem a szükség vas kényszerével van dolgunk. E tulmagas arányszám ugyanis a nehéz gazdasági viszonyokban találja magyarázatát; a viszonyok t. i. a nőt is keresetre utalják, minthogy a férj vagy apa keresete a család eltartására nem elegendő. Természetes, hogy ez a nagy arányszám tulnyomó része testi munkával tartja fenn magát; így különösen sokan foglalkoznak mezőgazdasággal, hol a népesség

javára: Háromszéki takarékpénztár gyűjtőívén (Sepsi-Szentgyörgy) 20 korona, Marostordamegye alispánja 1 kor. 10 fillér, Nagy Mózes gyűjtőívén 1 kor. 40 fillér, Lajcsmizei takarékpénztár gyűjtőívén 4 kor., Ráczkevei takarékpénztár gyűjtőívén 10 kor., Rimaszombati takarékpénztár gyűjtőívén 2 kor., összesen 38 korona 50 fillér. Ezt hozzáadva a már begyűlt 2278 koronához, az alap összege tesz 2316 korona 50 fillért. Fogadják a nemesszivű adakozók hazafias adományaiért a végrehajtó bizottság hálás köszönetét. *Ferenczy János*, végr. biz. pénztárnok.

Báró Orbán Ottó birtokos, akit hamis vád miatt nyolczhavi fogházra ítélték, az elmúlt héten kezdte meg büntetését a brassói fogházban.

A farsang vidám hangulatába méltán beillik az a tarka, ötletes tartalom, a melylyel a *Művészvilág* utolsó száma megjelent. Elejétől végig csupa farsangi illusztráció díszíti a lapot. A Művészvilág az egyetlen magyar heti lap, a mely gazdag tartalmával és színes, művészi illusztrációival a külföld bármely folyóiratát tulszárnyalja. Előfizetési ár: egész évre 16 korona, félévre 8 korona, negyedévre 4 korona, egy hónapra 1 korona 60 fillér. Megrendelhető a kiadóhivatalban (Budapest, VI., Podmaniczky-u. 1.)

A hol a vevők jubilálnak. Mult évben ünnepelte meg Mauthner Ödön, csász. és kir. udvari szállító magkereskedése Budapesten fennállásának 25-ik évfordulóját. Az idén megjelent magárjegyzékben, mely a gazdaközönségnek egyszersmind szakavatott utmutatóul szolgál, — látható, hogy vevőinek nagyrésze, mint a naponta százanként beérkező elismerő és dicsérő levelek igazolják, jubilál. Nagy dolog ez most, mikor amerikai here és más alárendelt minőségű magokkal árasztják el a magyar gazdákat. Különben is általánosan ismert, hogy Mauthner Ödön az egyedüli cég, melyhez föltétlen bizalommal fordulhat minden gazda és minden kertészkedő. Évtizedek óta majdnem az összes osztrák és magyar uradalnak, élén a népszerű József főherceg ő fenségével, 20—25 év óta állandóan Mauthner fedezik magszükségletüket. De nem csak a nagy uradalnak és mintagazdaságok, hanem hazánk nagy- és kisközségeinek, kertészkedőinek zöme is Mauthner világ-hírű üzletének állandó vevője.

A Polgári Zene-egylet folyó hó 21-én tartott közgyűlésén *Solymossy* Endre elnöki tisztéről leköszönt. Az egylet az így megüresedett helyre egyhangulag lapunk felelős szerkesztőjét választotta meg.

A közigazgatási tisztviselők nyugdíja. *Laczkó Péter*, Gyula város levéltárnoka a „Békésmegyei Hírlap” szombati számában fölhívást intézett a rendezett tanácsú városok, nagy- és kisközségek tisztviselői, kezelő- és segédszemélyzetéhez, amelyben a

⁴/₉-ét nők képezik. Meglátszik azonban a gazdasági viszonyok hatása a szellemi téren is. A tanítói karban a nők 59 százalékot, tehát többséget képeznek (számszerint 46,887 nő). A postánál alkalmazásuk csekély, a távirtdánál ellenben 605 nő van. Bolognában egy nő (*Catani Giuseppina*) működik az egyetemen tanári minőségben.

Oroszország különleges viszonyai, melyek a magas körök, az intelligens osztályok haladásának kedveznek, azonban a népfejlődését a körülményekhez képest akadályozzák, a női munkaviszonyokon is visszatükröződnek. A kereső népesség 27 százaléka nő, amely százalék azonban Lengyelországban 37-et tesz ki. Ez eltérés oka szerint a lengyel nagyobb szegénysége, másrészt viszont a szorosabb értelemben vett orosz nép műveltségének nagyon is alacsony foka, mint a régi patriarchalis viszonyokat és családi életet a legszegényebb osztályokban sok helyütt merőven fentartotta. Sokkal nagyobb haladást mutat ezzel szemben a szellemi munka. A postánál és távirtdánál egyaránt vannak nők alkalmazva és 1899. óta a vasuti személyzet 20 százalékát nők képezhetik. Az orvosi pálya Oroszországban a nők előtt nincs elzárva. Több mint 1500 nőorvos van, a kikkel kerületi orvosi állásokat is betöltöttek. A nők ezuttal az állami adóhivatalok és uradalmak irodáiban is nyerhetnek egy folyó évi czári rendelet értelmében irodai alkalmazást.

Svájc kereső népességének 31 százaléka nő. Alig van iparág, melylyel a nők az országban ne foglalkoznának, sőt a selyem- és gyapotiparban a férfiak számát sokkal felülmulják. Postánál, távirtdánál, vasutnál majd minden kantonban vannak nők alkalmazva. Folyamodás esetén a férfi-vasutihivatalnokok családtagjaié az elsőség. Genf kantonban a nők pályáori szolgálatot is teljesítenek.

Dániában a posta- és távirtdahivatalokat 1889-ben törvény nyitotta meg a nők számára s azóta

községi tisztviselők nyugdíja ügyében együttes munkálkodásra szólítja tisztviselőtársait. *Laczkó* azt kívánja, hogy addig is, míg az államosítás a közigazgatás minden ágára kiterjed, a városok és községek adjanak alkalmazottainak olyan nyugdíjajutalmat, amilyent az állami, vagy az illető törvényhatósági területen nyugdíjazottak szolgálati éveik arányában kapnak. Nyugdíjalap létesítése e javaslat szerint nem volna szükséges. Minden város és község felvenné évi költségvetésébe e nyugdíjakat és megállapítaná, hogy nyugdíjajutalmat hány százalékot lehet levonni tisztviselőinek fizetéséből. A fölhívás írja emlékiratot akar terjeszteni a képviselőház elé és föl akarja szólítani az egyes kerületek képviselőit, hogy ezt a mozgalmat támogassák. A fölhívást *Dutkay Béla*, Gyula város polgármestere megküldte az ország összes városi és községi tisztviselőinek.

Uj képes folyóirat. „*Magyar Művészet*” czimen márcz. 1-től kezdve művészeti, szépirodalmi és kritikai havi folyóirat indul meg Bpsten, melynek szerkesztője *Cs. Szabó Kálmán* lapunk munkatársa, főmunkatársa *Beniczkyné Brjza* Lenke. Kiadóhivatal Pesti Könyvnyomda-Részvény Társaságnál (Hold-utca 7.) Előfizetési ára egész évre 12 korona.

Uj levéldíjak. Még mindig igen sűrűn adnak fel a postára olyan leveleket, melyek a január 1 ével hatályon kívül helyezett régi díjszabás szerint vannak bérmentesítve és melyek után a postahivatalok pótdíjat kivetni és a címzettetől behajtani kénytelenek, a mi számos esetben felszólalásra ad okot. A levelező-közönség ilyen kellemetlenségektől megkímélheti magát, ha az új díjszabáshoz alkalmazkodik és ennek különösen a következő, az előbbi díjaktól eltérő tételeit figyelembe veszi: 1. A *külföldre* szóló közönséges levelek bérmentesítésének díja 15 grammonként nem mint eddig volt 10 kr, 20 fillér, hanem 25 fillér. Kiveendő a Németországba, Szerbiába, Montenegróba, Boszniába, Hercegovinába és Ausztriába szóló levelek, melyek továbbra is 10 fillérral díjazandók. 2. A *nyílt levelező-lapok* díja, ha Ausztriába, Németországba, Boszniába vagy Hercegovinába, Szerbiába vagy Montenegróba szólnak, nem mint eddig 2 kr, 4 fillér, hanem 5 fillér. A többi külföldi államba szóló levelező-lapok díja 10 fillér. 3. Az *ajánlási díj* a helybe szóló ajánlott küldemények kivételével ezentul nem 10 kr, vagyis 20 fillér, hanem 25 fillér.

Vizsgabálok. *Simkovits* József táncztanító a hat-hetes idény befejezésül, a középiskolai tanulóifjúságnak ma este fél nyolcz órakor az Iparos-kör nagytermében tartja táncvizsgálatát. A felnőtt kezdő és haladó növendékek vizsgabálya márczius 3 án lesz ugyancsak az Iparos-kör nagytermében.

már 163 nő van az említett hivatalokban. A vasutnál állomásfőnökök lehetnek s az országgyűlésen mint gyorsírók vannak alkalmazva. Izlandban szintén betölthetik a postahivatali állásokat.

Finnországban az állami szolgálatok közül csakis a posta jöhet tekintetbe, miután a vasut és távirtdé az orosz állam kezében van. A posták 226 nőt alkalmaznak szemben 405 férfival (a levélhordók levonásával) s a nők postamesterek is lehetnek. Nyitva előttük továbbá a tanügyi pálya és az állampénztári alkalmazás, hol jelenleg egy nő a segédpénztárnok, ezenkívül 70 községi közigazgatás alkalmaz az alacsonyabb állásokra nőket. Végül több nő újságírással foglalkozik.

Németalföldön 1892-ben a postánál 130, a távirtdánál 56, a vasutnál pedig 720 nő volt alkalmazva, az utóbbiak mint pályáőrök és jegykiadók. A tanítói népesség 27 százalékát nők képezik.

Norvégiában a nők a miniszteriumokban hivatalnoki állásokat töltenek be, még pedig majdnem mindenütt a férfiakéval egyenlő fizetés mellett. A távirtdánban 1857 óta vannak alkalmazva, s számukat az országgyűlés határozta meg a költségvetés alkalmával. A postánál körülbelül 120 nő van alkalmazva, a nagy városokban segéd-minőségben, a vidéken pedig mint postamester.

Románia a nőmunka tekintetében elmaradt a többi államokkal szemben. Szellemi munkássága csakis a postánál és távirtdánál érdemel említést, a hol 1892-ben 85 nő volt alkalmazva.

Spanyolországban a hajadon vagy özvegy nők ugy a postánál, mint a távirtdánál nyernek alkalmazást, a távbeszélő-személyzet pedig majdnem kizárólag nőkből áll. Tanítódnői tisztet 1893-ban 14.490 nő (38 százalék) töltött be.

Svédországban, hol különben a fizikai munkának is megvan a szerepe, különös haladást mutat a nők szellemi képességének érvényesítése.

Az angol-bur háboru most érte el tetőpontját. A mérközés színhelye immár a testvér-köztestársaság: Oranje szabadállam. A maroknyi búr sereg csodálatos vitézséggel, fokozódó elszántsággal küzd a tulnyomó angol hadak ellen. E közérdeklődés fokozásához bizonyára hozzájárul a „*Budapest*” pol. napilap is, a melynek előfizetési ára egy hónapra 2 korona, negyedévre 6 korona.

Egyről-másról.

(A görög rabszolga. — Szentgyörgyi István. — Strájk a tanítóképzésben.)

Kolozsvár, február 23.

Sidney Jones operetteje „A görög rabszolga” vidéki utjában bekopogtatott a kolozsvári színház falai közé is, hogy aztán állandó kasszadarabja legyen a színháznak. Ez operette-nek librettoja ugyan szörnyű gyenge, de ki vár ma az operette-től cselekvényt? Csak a zenéje legyen szép, fülbemászó s biztosítva van a teljes siker. A sok német és francia operette után jól esett hallani a tüzes angol nótákat, amelyek azonban legkevésbé sem versenyezhetnek „A gésák” párdalaival és szép tengerész nótáival. A kolozsvári színház e darabot páratlan lényenylel, mondhatni jobb ügyhöz méltóan adta elő. Annyi lényt, annyi csillogást oly szép, szemképrázató kosztümöt, mint e darabban, még nem láttunk a kolozsvárt öreg színpadon. No még annyi trikót sem. A darab maga ártatlan, nincs benne semmi pikantéria, de ugy, miként színészeink bemutat-ták, nem a kolozsvári színpadra, melyhez annyi tradíció fűződik, hanem orfeumba való. Mert hát a trikónak is meg van a maga határa s mi vagyunk annyira szemérmesek, hogy nem vagyunk kíváncsiak arra, hogy egyik vagy másik színész a térdén felül minő izmokkal rendelkezik. Ily körülmények között a színházi kritika terén ma-holnap új iránynak kell keletkeznie, mely szerint a kritikus nem a játékot, hanem az illető színésznek testi kifejelettségét, izmait, fogja bírálni. És akkor a kritika ilyenformán fog hangzani: N. N. színész nem volt eléggé diszponálva, kiskaliberű hangját nem tudta érvényre juttatni, de ezért bőven kárpótolt izmainak kifejelettsége, ruganyossága, amit nem tudtunk eléggé bámulni. Felvonás után többször a lámpák elé hívták s nyílt színen is megtapsolták kifejelet izmaierét.

Szóljon a nóta az öreg Szentgyörgyi bácsiról is, ki lsten kegyelméből való igazi magyar színész. Magyar vérében, minden ízében, minden porcikájában. De nemcsak magyar, hanem nagy színész is. Sajnos azonban nagy férfiakat későre szokuk felfedezni. Sarah Bernátról, Duse Eleonoráról, Zaccorinól, Ermette Novelliról dithyrambokot, dicsőhimnuszokat zengedeztek annak idején a lapok s elismerték, hogy igazi nagy színészek, kikhez hasonlót nem szült még magyar föld s most egyszerre mennyire megváltozott itéletük. Szentgyörgyi Istvánt, a mi jó öreg színészünket, kit eddig csak itt szűkebb hazánkban, Erdélyben, de ióképen Kolozsvárt ismertünk, odaállítják a nagy olasz művészek mellé. Hátha még Pista bácsi ismerte volna a népszínház méreteit, akusztikáját, minő sikert arathatott volna. De így is meglehet elégedve a sikerrel, mert magyar színész reg nem unnepelettek ugy, mint Pista bácsit. Mikor hazajött Budapestről s megakartuk tekinteni a koszoruk özönét, melylyel elhalmozták, könnyező szemekkel azt felelte, hogy azokat mar elküldte Diós-Jenőre édesanyja sirhalmára. Pista bácsi több mint 30 évi színészkedése alatt kétszer vendégzerepelt s mindkét vendégzereplése szaporította babérait, növelte művészi hírnevét. Ez utóbbi vendégzerepléséből haszna van a kolozsvári színháznak is, mert ezután kevesebb külföldi fér-czelményt és több hazai darabot, nevezetesen népszínművet fogunk latni. Epen az igazgatóság most allított össze egy népszínmű ciklust oly darabokból, melyekben Pista bácsinak legjobb szerepei vannak. Talán-talán csak derülni kezd megint s színpadjaink azt a hivatást fogják betölteni, melyet Kőlcsei szelleme alapításakkor kijelölt számukra, megint a magyar nyelv fejlesztésének, művelésének lesznek szószólói s a magyar geniusz hírdetői. Vajha szép intenció megvalósulása ne későnek sokáig!

A társadalom beteg, az emberiség testén kóros tünetek mutatkoznak, melyek, hogy el ne mérgecsedjenek, korai orvoslást kívánnak. Egészséges társadalmat csakis jó nevelés által lehet teremteni, mert csak az egészséges sarjból, az egészséges csemetéből lesz egészséges, jó gyümölcsöt termő fa. Az ifjúságot nem csak tanítani, hanem nevelni is kell. Bele kell oltani az altruizmus szellemét, hogy felemelkedjék a tiszta éniség álláspontjára, ahol nem az „én” minden, hanem másoknak boldogítása, a társadalom előbbre vitele. Nem csak a száraz betűt, a száraz pazagrafuszokat kell tanítani, mert hiszen a betűtől, hanem nevelni kell magasabb szempontból. Hogy pedig nálunk a nevelés mennyire el van hanyagolva, mi sem bizonyítja jobban, mint az a zendülés, mely a kolozsvári tanítóképző intézetben pár nappal ezelőtt kiütött. A mint jelek mutatják, a tanítóképzésnek mélyreható reformokra van szüksége. **Biró Lajos.**

Megyei Takarékszövetkezet közgyűlése.

— február 18.

Az Udvarhelymegyei Takarékpénztár Részvénytársaság ma tartotta 18-ik évi rendes közgyűlését. A részvénytársaság mérlege ezuttal is az intézet egészséges és egyuttal hatalmas fejlődése mellett tesz tanuságot és az alapvonások, amelyek a részvénytársaság által kezelt tőkék mobilitásában jutnak kifejezésre, ez alkalommal is élenként tűnnek fel.

Hogy a részvénytársaság vezetőségének a forgó tőke mobilitása minő mértékben volt vezérelve, eléggé kitűnik abból, hogy ez évben már 4 millió 565 ezer 850 frt és 86 krt forgatott.

A közgyűlésen, melyen dr. Török Albert elnök, 68 részvényes vett részt 445 szavazattal. A jegyzőkönyv vezetésére Gálffy Endre kértetett föl.

Steinburg Ottó vezérigazgató jelentésében felmentette, hogy a gazdasági és pénzügyi viszonyok az elmúlt évben nem voltak kedvezők, mert a központban, de az egész országban a pénzmennyiség állandó hullámnak volt kitéve, hogy végül is jelentékeny pénzdrágulás állott be. Az Osztrák-magyar bank már októberben 6%-ra emelte kamatlábját, azonban ez intézet egész éven át megmaradt a rendes % mellett.

A pénzkereslet újból jelentékenyen emelkedett csak váltón 2325 drbból 262,848 frt 31 kr értékben volt nagyobb a forgalom, míg a betétek összege 55,293 frt 38 krral emelkedett s így az összes betét 1.578,946 frt 24 kr volt. A forgalom összesen 464,486 frt 53 krral volt nagyobb, mint a megelőző évben. A kézi zálogokra a kölcsönzést beszüntették. A tiszta nyereség a tartalék- és nyugdíjalap 6% kamatainak (6303 frt 12 kr) levonása után 22,708 frt 13 krajczár. Az osztalékot 14%-ban kéri megállapítani. Ajánlja a közgyűlésnek, hogy dr. Solymossy Lajos volt vezérigazgatónak jutalmazása iránt beadott kérésére fizessen ki neki 2500 frtot.

Dr. Nagy Samu az igazgató jelentését a 2500 frt jutalmazás kivetésével tudomásul veszi, azonban ajánlja, hogy ez összeg a külön tartalék-alaphoz csatoltassék s kéri a közgyűlést ez ügyet egyszermindenkorra a napirendről levenni. Pálffy Károly nem ért egyet az előtte felszólalóval. Különösnek találja, hogy miért nem mindjárt az összes jutalmakat kívánja a tartalék-alaphoz csatolni. Dr. Solymossy az intézet megszilárdítása körül nagy munkát végzett s így méltányosnak találja, hogy ez összeg neki megszavaztassék. Györfly Titusz nem 2500, hanem 500 frtot hoz indítványba. Dr. Török a kérdést szavazást alá bocsátja, mire Györfly indítványát visszavonja. Beadatott 329 nem, 126 igen s így a gyűlés dr. Solymossy kérését 209 többséggel leszavazta.

Az igazgatóságnak és felügyelőbizottságnak a felmentvény megadatott.

Tárgysorozatra volt véve Soó Gáspár részvényesnek az alapszabály módosítására tett javaslata. Soó Gáspár megmagyarázza azokat a különbségeket, melyekben e módosítás a régi alapszabálytól eltér. Elsőnek Hlatky Miklós szólalt föl, ki a módosítást elfogadni hajlandó az igazgató fizetésének kivételével. Dr. Solymossy Lajos kifogásolja az igazgató állandósítását s hosszabb beszédben tiltakozik az ellen.

A közgyűlés a vezérigazgató állandósítását elfogadta, a mely után a javaslat részletes tárgyalásba ment bele. A 42. §-nál, ahol az igazgató fizetéséről 2400 frt fizetés és 600 frt lakpénz van felvéve, dr. Valentsik azt javasolta, hogy az igazgató fizetése 2000 frt fizetés és 400 frt lakpénzben állapíttassék meg. A közgyűlés az indítványt elfogadta ugyszintén az ezen §-hoz tett módosítást is. A tiszt ügyész véglegesítése, ugyszintén az aligazgatónak a tiszta jövedelem 4%-áról 5-re való felemelése ellen senki sem tett kifogást.

A választás a következő eredménnyel ejtetett meg:

Elnök: Dr. Török Albert. Vezérigazgató: Steinburg Ottó. Vezérigazgató-helyettes: Sándor Mózes, Igazgató: Dr. Szabady Ferencz. Aligazgató: Dr. Ráczkó Samu.

Igazgatósági tagok: Balázs Sándor, Ferenczy Károly, Gál János, Gálffy Endre, Gotthárd János, Daróczy Miklós, Dr. Mezei Ödön, Reiner János, Soó Gáspár, Solymossy Endre, Szombatfalvy Lajos, Sándor Dénes.

Felügyelő bizottsági tagok: Jung-Cseke Lajos, Tamás Albert, Gyertyánffy Albert, Diószeghy Samu, Németh Albert.

A gyűlés délután 3 órakor ért véget.

Nyomatott Becsek D. Fia könyvnyomdájában.

Nyilttér.*

Nyilatkozat.

A folyó hó 16-án tartott vármegyei rendkívüli közgyűlésen Hlatky Miklós törvhatósági bizottsági tag ur által velem szemben használt sértő kifejezéseért tőle elégtételt kértem. Megbizottaim a tárgyalásról felvett jegyzőkönyvet a következő levél kíséretében küldötték meg:

Tek. Gyertyánffy Gábor urnak

Helytt.

Hlatky Miklós urat felkérésre megkerestük, kinek megbízásából a tárgyalás helyszínén Sándor Mózes és Ádám Albert urak jelentek meg. A tárgyalás rendén felvett és

idezárva megküldött jegyzőkönyvből, mint kitűnik, a sértés visszavonatot s az ügy így befejeztetett.

Tisztelettel

Sz.-Udvarhelyt, 1900. február hó 18-án.

Leichtner Gyula Becsek Aladár.

Székely-Udvarhelyt, 1900. évi február hó 23-án.

Gyertyánffy Gábor.

* E rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerk.

Sz 5386 - 1899.

tlkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az oklándi kir. jbiróság, mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy Pünköszt Gézáné végrehajtónak, Barabás Albert végrehajtást szenvedő elleni 58 frt 35 kr tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a sz.-udvarhelyi kir. törvényszék (az oklándi kir. járásbiróság) területén lévő, a karácsonfalvi 6. sz. tjkvben fekvő 1 r. 8., 9. hrsz. belsőre 162 frt; az 513. sz. tjkvben foglalt 2. r. 4/2. hrsz. kertre 16 frt, 3. r. 4/1. 5. hrsz. kertre 162 frt, 4. r. 6/2. hrsz. kertre 5 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1900. május hó 14-ik napjának d. e. 9 órakor Karácsonfalva község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett, árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 160. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbiróság mint tlkvi hatóságtól.

Oklándon, 1899. decz. 29 én.

Koncz Károly,

kir. albiró.

452-1900. szám.

tlkvi.

Hirdetmény.

A sz.-udvarhelyi kir. tvszék mint tlkvi hatóság részéről közhírré tetetik, hogy Nagy Józsi András végrehajtónak, Vas József oroszhegyi lakos végrehajtást szenvedő ellen 82 kor. 32 fil. s járuléka kielégítése végett ezen kir. tvszék területéhez tartozó, az oroszhegyi 318. sz. tjkvben Vas József poccai nevére irt A + 681., 682. hrsz. 160 korona, 1537. 10 kor., 1656/2., 1657/1. 12 kor., 1891. 4 kor., 2525. 10 kor., 2710. 6 kor., 2726. 2 kor., 2985. 6 kor., 2996. 20 kor., 3158. 2 kor., 3307. 6 kor., 3339. 2 kor., 3433., 3434., 3435. 40 kor., 6244., 6245. 2 kor., 6731. 4 kor., 7192. 6 kor., 8766/a, 8766/b 40 kor., 8912a/2., 8912b/2., 8913a, 8913b 18 kor., 9055m 6 kor., 2833/2. hrsz. 8 kor. kikiáltási árban az 1900. évi április hó 24-ik napján d. e. 9 órakor Oroszhegy község házánál megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőknek el fognak adni. A venni szándékozók tartoznak a becsárnak 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Az árverés további feltételei a hivatalos órák alatt ezen kir. tlkvi hivatalnál megtekinthetők.

A kir. tvszék, mint tlkvi hatóság.

Sz.-Udvarhelyt, 1900. jan. hó 29 én.

Györfly,

kir. tvszéki egyes bíró.

Richter-éle

Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszser ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik közvényenél, csúznál, tagzsagatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment. elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű hálszser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerertárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebb-bérbéki utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.**

RICHTER P. AD. és társa, RUDOLSTADT
ca. és kir. udvari szállítók.

24-1900. szám.

vh.

Árverési hirdetmény.

A sz.-udvarhelyi kir. bírósági végrehajtó közhírré teszi, hogy sz.-udvarhelyi kir. járásbiróságnak V. 706/2-1899. polg. sz. végzése által parajdi Kelemen P. Jánosnak képviselve dr. Kovács Mór ügyvéd által, parajdi Zsombori Dénes, Zsombori Sándor és Zsombori Bénéiamin ellen 58 frt, illetőleg 116 kor. tőke és járuléka iránti ügyben, alpereseknél Parajd községben összesen 463 frt 80 kr, illetőleg 867 kor. 60 fillerre becsült következő javai, u. m.: Zsombori Dénesnél 1 szekér csős töröbuza felkötözve és tisztítatlan, Zsombori Sándornál egy szekér csős töröbuza tisztítatlan, Zsombori Bénéiaminnál egy szekér csős töröbuza, ezek alapján foglalásképpen voltak lefoglalva és még 1-től 8-ig, 9-től 16-ig, 17-től 23. tételig felülfoglalt ingóságokra, Parajdon alperesek házánál 1900. év február hó 28-án délelőtt 9 órakor nyilvános árverésen el fognak adni, melynél az egyes javak vételáron azonnal fizetendők, esetleg a becsáron alul is a többet ígérőknek el fognak adni.

Az árverési feltételek a bírósági végrehajtónál megtekinthetők. Ezuttal felhivatnak mindazok, kik a lefoglalt javak iránt elsőbbségi jogokat érvényesíthetnek, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverezés kezdetéig, habár külön értesítést nem vettek is, alulirt végrehajtóhoz nyujtsák be, mert különben azok a végrehajtás folyamatát nem gátolván, egyedül a vételár fölöslegére fognak utasíttatni.

Székelyudvarhelyi bírósági végrehajtótól.

Sz.-Udvarhelyt, 1900. február hó 1 én.

Biró Sándor,

kir. végreh.

Farczady K. Károly
és Máthé János utódai fűszerüzletében
egy-egy tanoncz felvétetik.

Sz. 3751-1899.

tlkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A sz.-kereszturi kir. jbiróság, mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy ujszékelyi Raffaj Károly hágyatéka végrehajtónak, Dregics Mojsza, Pandrea György kiskoru, Pandrea Akszim, János, Verona, Anna és Joanna m.-feleki lakos végrehajtást szenvedők elleni 70 korona tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a sz.-udvarhelyi kir. tvszék (a sz.-kereszturi kir. jbiróság) területén levő m.-feleki 11. sz. tjkvben foglalt 213. hrsz. egész ingatlanra 4 kor., 317. 8 kor., 343/1. 14 kor., 507. 66 kor., 539. 24 kor., 549. 16 kor., 565. 16 kor., 576. 28 kor., 655. 74 kor., 672. 22 kor., 689. 18 kor., 731. 12 kor., 767. 48 kor., 778. 28 kor., 1042. 2 kor., 1043. 2 kor., 1068. 26 kor., 1092. 18 kor., 1419. 4 kor., 1131. 44 kor., 1072. 2 kor., 1191. 12 kor., 1201. 14 kor., 1222. 20 kor., 1420. 4 kor., 1436. 14 kor., 1521. 14 kor., 1614. 56 kor., 304. hrsz. egész ingatlanra 28 kor.; a m.-feleki 104. tjkvben foglalt 294/2. hrsz. egész ingatlanra 10 kor., 532/1. 18 kor., 866/2. és 876/2. 6 kor., 942/2. 6 kor., 1591. hrsz. egész ingatlanra 10 kor.; a m.-feleki 158. sz. tjkvben foglalt 21/1., 21/2. és 22. hrsz. egész ingatlanra 378 koronában ezennel az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1900. évi május hó 9-ik napjaaaak d. e. 9 órakor M.-Felek község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. LX. t.-cz. 42-ában jelzett, árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbiróság tlkvi hatósága.

Székely-Keresztur, 1900. február hó 4 én.

Veress,

kir. albiró.